

SAMMANDRAG

Denna proposition innehåller förslag på ändringar i kreditupplysningslagen. Det föreslås att lagringstiden för vissa uppgifter om betalningsstörningar som registreras som person- och företagskreditupplysningar förkortas till en månad om den fordran som ligger till grund för uppgifterna har betalats. Enligt förslaget slopas den förlängande effekten av nya anteckningar om betalningsstörning, så kallade betalningsanmärkningar.

Propositionen bygger på regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. En av regeringsprogrammets föresatser är att den tid betalningsanmärkningar är i kraft ska förkortas. Med propositionen genomförs riksdagens uttalande (RSv 69/2020 rd) enligt vilket riksdagen förutsätter att de som på behörigt sätt har betalat de belopp som ligger till grund för en betalningsanmärkning ska avföras ur registret inom en månad efter betalningen. Vidare kräver EU:s allmänna dataskyddsförordning att det görs en proportionalitetsbedömning av lagringstiden för uppgifter om betalningsstörningar.

Enligt förslaget ska kreditupplysningslagen ändras så att betalning av fordran leder till att lagringstiderna för de personkreditupplysningar som avses i 13 § 1 mom. 3–5 punkten i kreditupplysningslagen, det vill säga uppgifter om betalningsstörning som konstaterats av en myndighet, utsokningsuppgifter och uppgifter om en borgenärs anmälan om betalningsstörning, förkortas till en månad. Det föreslås att den förlängande effekt som nya anteckningar om betalningsstörning enligt 18 § 3 mom. i kreditupplysningslagen har ska slopas och att lagringstiden ska beräknas självständigt för varje anteckning om betalningsstörning. Lagringstiden för uppgifter om konkurs föreslås bli bunden till deras lagringstid i konkurs- och företagssaneringsregistret. Det föreslås en precisering i fråga om lagringstiden för utsokningsuppgifter enligt vilken personkreditupplysningar ska avföras när fordran har preskriberats slutgiltigt.

När det gäller företagskreditupplysningar föreslås en ändring enligt vilken betalning av fordran förkortar lagringstiden för företagskreditupplysningar till en månad i fråga om de uppgifter som avses i 24 § 1 mom. 2, 3, 5 och 7 punkten i kreditupplysningslagen. Ändringen gäller med andra ord anteckningar om betalningsstörning som grundar sig på dom i fordringsmål, protest av växel, vissa utsokningsuppgifter, vissa offentliggjorda skatte- och försäkringsfordringar och tratta.

När det gäller uppgifter om konkurs föreslås en motsvarande ändring som i fråga om personkreditupplysningar, det vill säga att lagringstiden görs beroende av hur länge uppgifterna lagras i konkurs- och företagssaneringsregistret. Därtill ändras lagringstiden för sådana anteckningar om näringsförbud som avses i 28 § 1 mom. 8 punkten i kreditupplysningslagen så att en anteckning ska avföras ur kreditupplysningsregistret när näringsförbudet upphör.

När det gäller företagskreditupplysningar föreslås en motsvarande ändring som för personkreditupplysningar, det vill säga att lagringstiden för en anteckning inte längre förlängs på grund av en ny anteckning. Detta betyder att lagringstiden för varje anteckning om betalningsstörning som registreras som företagskreditupplysning beräknas självständigt, oberoende av senare anmärkningar.

De föreslagna kortare lagringstiderna innebär ett bättre skydd för personuppgifter och för privatlivet. I och med ändringen kan de negativa konsekvenserna av betalningsanmärkningar mildras och situationen förbättras för personer som har drabbats av ekonomiska svårigheter. Ändringen kan emellertid öka överskuldssättningen, eftersom betalningsanmärkningar i regel hindrar ny kredittagning. Kortvarigare anmärkningar kan eventuellt också innebära att kreditgivare grundar sina kreditbeslut på mindre information än tidigare eller att kreditgivare börjar inhämta ytterligare upplysningar av kreditsökande oftare än för närvarande, vilket i sin tur leder till att kreditgivningsprocesserna blir mer invecklade. Det blir sannolikt även svårare att hantera kreditriskerna, vilket medför att krediterna blir dyrare. För dem som bedriver kreditupplysningsverksamhet och eventuellt även för kreditgivare innebär förslaget att informationssystemen måste anpassas till ändringen. I fråga om myndigheterna kan konsekvenserna bedömas vara störst för utsoknigen, på grund av ett ökat antal begäranden om återtagningsanmälningar.

De som bedriver kreditupplysningsverksamhet bedömer att det kommer att behövas en övergångsperiod på cirka sex månader från det att lagen stadfästs för att anpassa och testa informationssystemen. När de föreslagna ändringarna träder i kraft måste dessa aktörer avföra sådana betalningsanmärkningar ur sina register som innehåller en anteckning om att fordran har betalats. I fråga om betalningsanmärkningar vilkas lagringstid har förlängts innan ändringsbestämmelserna börjar gälla innebär lagens ikraftträdande att lagringstiden ska återställas till att vara sådan den skulle ha varit utan förlängning.

Lag

om ändring av kreditupplysningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kreditupplysningslagen (527/2007) 18 § 3 mom. och
ändras 18 § 1 mom. 1 och 4 punkten och 2 mom. samt 28 § 1 mom. 1 och 8 punkten och 2 mom., av dem
18 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 933/2009, som följer:

18 §

Lagringstider för anteckningar om betalningsstörningar och kreditvärderingsuppgifter

I ett kreditupplysningsregister registrerade anteckningar om betalningsstörningar skall avföras ur registret som följer:

1) uppgifter om konkurs, inom en månad från det att uppgifterna har avförts ur konkurs- och företagssaneringsregistret,

4) en annan utsökningsuppgift, så snart den registeransvarige har fått besked om att utsökningsgrunden har upphävts, att gäldenären har betalat den skuld som drivits in genom begränsad utsökning, att tidsfristen för utsökningsgrunden för fordran har löpt ut, att utsökningen upphör därför att skulden har preskriberats slutgiltigt med stöd av 13 a § i lagen om preskription av skulder (728/2003) eller att en dom med vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängts har upphävts,

Om den registeransvarige har fått besked om att den fordran betalats som en anteckning baserad på en borgenärs anmälan om betalningsstörning enligt 1 mom. 5 punkten eller en anteckning om betalningsstörning enligt 1 mom. 6 punkten avser, ska uppgiften om betalningsstörning avföras inom en månad från mottagandet av beskedet.

28 §

Lagringstider för registeranteckningar

Ur register över företagskreditupplysningar ska information avföras som följer:

1) uppgifter om konkurs, inom en månad från det att uppgifterna har avförts ur konkurs- och företagssaneringsregistret,

8) anteckningar om näringsförbud, när näringsförbudet upphör.

Om den registeransvarige har fått besked om att den fordran betalats som en anteckning om betalningsstörning som avses i 24 § 1 mom. 2, 3, 5 eller 7 punkten avser, ska uppgiften om betalningsstörning avföras inom en månad från mottagandet av beskedet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska avföra sådana anteckningar baserade på en borgenärs anmälan om betalningsstörning som avses i 18 § 1 mom. 5 punkten i kreditupplysningslagen (527/2007), sådana anteckningar om betalningsstörning som avses i 6 punkten i det momentet och sådana anteckningar om betalningsstörning som avses i 24 § 1 mom. 2, 3, 5 och 7 punkten i den lagen, om dessa när denna lag träder i kraft innehåller en anteckning om att fordran har betalats.

4.3.2021

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska, för sådana anteckningar om betalningsstörning vilkas lagringstid före ikraftträdandet av denna lag har förlängts med stöd av 18 § 3 mom. eller 28 § 2 mom., återställa lagringstiden till att vara sådan den skulle ha varit utan förlängning.
